

**MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W WIERUSZOWIE**
98 – 400 WIERUSZÓW ul. RYNEK 21
tel/fax 062 78 41 554; 78 41 199
e-mail: wieruszow@mgops.pl; www.mgops.pl

Sprawozdanie za 2018 rok

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020

Wprowadzenie

System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce jest systemem, w którym skorelowano ze sobą wiele różnych działań o charakterze prawnym i administracyjnym, których wspólnym celem jest ochrona osób przed przemocą w rodzinie. Podstawowymi aktami prawnymi odnoszącymi się do sytuacji osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz określającymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są:

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2015.1390),
- ❖ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na Lata 2014–2020 przyjęty uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020

Do zadań własnych gminy, o których mówi Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizując zapisy ww. ustawy Rada Gminy Wieruszów uchwałą nr VII/51/2011 z dnia 31 maja 2011 roku przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 w Gminie Wieruszów, a następnie Uchwałą Nr XX/154/2016 z dnia 25 lutego 2016 r. przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Gminie Wieruszów Zgodnie z przyjętymi założeniami do najważniejszych celów realizowanego Programu należą:

- 1) Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wieruszów
- 2) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
- 3) Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie

Powyższe cele realizowane są poprzez następujące działania szczegółowe:

- ❖ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- ❖ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- ❖ monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- ❖ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- ❖ podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- ❖ inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- ❖ udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.
- ❖ propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- ❖ obalanie mitów na temat przemocy
- ❖ szkolenia na temat przemocy,
- ❖ prowadzenie kampanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- ❖ wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- ❖ izolowanie sprawców przemocy,
- ❖ udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
- ❖ przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol stosującymi przemoc,
- ❖ motywowanie do podjęcia terapii przez osoby nadużywające alkohol i stosujące przemoc,
- ❖ kierowanie wniosków do Sadu rejonowego w Wieluniu o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego
- ❖ udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą,
- ❖ udzielanie informacji na temat praw osób będącymi ofiarami przemocy
- ❖ propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- ❖ rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Osiągnięcie powyższych celów jest możliwe tylko przy współpracy przedstawicieli wszystkich służb i instytucji, które zobowiązane są do działań na rzecz profilaktyki w powyższym zakresie.

Realizacja Programu spoczywa przede wszystkim na pracownikach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, członkach Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkach oświatowych i wymiaru sprawiedliwości. Adresatami są: cała społeczność Gminy, świadkowie przemocy w rodzinie, jej sprawcy i przede wszystkim ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze i niepełnosprawne.

Realizacja Programu w 2018 roku

Zespół Interdyscyplinarny powołany Uchwałą Nr VI/28/2011 Rady Miejskiej w Wieruszowie z dnia 7 marca 2011 roku, w ramach swych działań podejmowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 poz. 1390), przepisów szczegółowych zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w okresie sprawozdawczości realizował działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W roku 2018 odbyły się cztery (4) posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wieruszowie w skład, którego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie,
- Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa nr 1, im. Janusza Korczaka w Wieruszowie,
- Szkoła Podstawowa nr 3 w Wieruszowie,
- Zespół Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego w Wieluniu
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotne „COR” w Wieruszowie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotne „MEDIX” w Wieruszowie
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotne „BONUS” w Wieruszowie
- Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc”, Społeczny Rzecznik Praw Dziecka

Dane statystyczne dotyczące przemocy:

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin w których była realizowana procedura „NK”	41	38	30	20	23
Liczba formularzy wszczynających procedurę	18	25	18	15	15
Liczba rodzin w których została zakończona procedura „NK”	31	17	21	14	18

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego - Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie w 2018 r. wpłynęło 15 formularzy „Niebieska Karta – A”. 11 formularzy zostało wypełnionych przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie, 4 formularze wypełnili pracownicy socjalni Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie oraz 1 Niebieska Karta została sporządzona przez pracownika socjalnego Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie.

Przewodniczący Zespołu w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2018 r. powołał 15 grup roboczych.

Działaniami interdyscyplinarnymi grup roboczych celem przeciwdziałania zjawisku przemocy zostało objętych 23 rodziny (w tym grupy robocze powołane również w ubiegłych latach)

Grupy robocze w ramach prowadzonych działań zgodnie z ustawą opracowywały i realizowały indywidualne plany pomocy w danych rodzinach, monitorowały sytuację rodzin dotkniętych przemocą. W 2018 roku odbyło się 105 spotkań grup roboczych.

Zgodnie z § 18. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” w 18 rodzinach zakończono procedurę. W 9 przypadkach ze względu na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy i również w przypadku 9 rodzin członkowie grup roboczych rozstrzygnęli o braku zasadności podejmowania działań.

W ramach realizacji procedury pracownicy socjalni udzielali wsparcia w postaci szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz wsparcia finansowego w odniesieniu do potrzeb rodzin i możliwości Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieruszowie. Ponadto każdorazowo podczas wizyt w środowiskach pracownicy socjalni byli wyczuleni na przejawy stosowania przemocy w rodzinie i w ramach pracy socjalnej przeprowadzali rozmowy

uświadamiające oraz udzielali instruktażu zmierzającego do zapobiegania temu zjawisku. Ponadto osobą dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie udzielane były porady psychologiczne przez Panią psycholog, zatrudnioną przez Miejsko- Gminny w Wieruszowie oraz przed radcę prawnego – w zależności od potrzeb.

Każdorazowo, w sytuacjach, gdy problemem towarzyszącym stosowaniu przemocy wobec najbliższych był problem alkoholowy, w ramach działań grup roboczych zwracano się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Urzędzie Miejskim w Wieruszowie o przeprowadzenie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu celem zachowania przez tą osobę abstynencji i zachęcenia do walki z nałogiem poprzez podjęcie leczenia. Motywowano do podejmowania działań prowadzących do zachowania trzeźwego stylu życia i w miarę potrzeb do podejmowania terapii w Miejskim Ośrodku Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie.

W ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty” i działań zgodnych z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w przypadku odnotowania, że zagrożone jest dobro małoletnich dzieci z rodzin objętych przemocą w rodzinie, zwracano się do Sądu Rejonowego w Wieluniu – III Wydział rodzinny i nieletnich z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka i objęcie rodziny wsparciem w postaci kuratora zawodowego

Ponadto w roku 2018 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie realizował Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. W ramach realizacji programu dzięki dofinansowaniu z budżetu państwa oraz środkom własnym Gminy przeprowadzono szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, oraz opracowano i rozpowszechniono wśród mieszkańców Gminy Wieruszów broszury informacyjne dot. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Należy również zaznaczyć iż członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2018 wzięli udział w superewizji grupowe dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania podejmowane przez poszczególne instytucje realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wieruszów.

Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Wieruszów realizowały zadania z zakresu edukacji, wychowania i opieki w ramach, których uwzględniano tematykę bezpieczeństwa, profilaktyki uzależnień i przemocy wśród uczniów. Działania te realizowali nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy szkolni we współpracy z rodzicami oraz instytucjami wspierającymi rodzinę.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie

- ❖ zaplanowanie działań oraz wpisanie ich w Program Profilaktyczno-Wychowawczy Szkoły,
- ❖ diagnozowanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej uczniów (ankieta dla wychowawców),
- ❖ diagnoza sytuacji rodzinnej uczniów – (rozmowy indywidualne),
- ❖ systematyczne zajęcia indywidualne pedagoga i psychologa z uczniami z rodzin niepełnych, niewydolnych wychowawczo, ubogich, z problemami,
- ❖ objęcie opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów z problemem uzależnienia w rodzinie,
- ❖ pomoc i wsparcie dla rodziców,
- ❖ mediacje dla rodziców i uczniów nt. konfliktów rodzinnych, rówieśniczych itp.,
- ❖ udział uczniów klas VI, VII i II-III Gimnazjum w zajęciach pt. „Uczucia”, „Komunikacja bez przemocy” prowadzonych przez psychologa z MOPTUiW – Panią Klaudię Jaros,
- ❖ pedagogizacja rodziców podczas wywiadówek (realizacja- Pan Dariusz Soborczyk),
- ❖ udział uczniów IV-VII i II-III Gimnazjum w przedstawieniu profilaktycznym teatru „Moralitet” z Krakowa „Droga do nikąd”,
- ❖ udział uczniów Gimnazjum w spotkaniach z przedstawicielem policji nt. bezpieczeństwa, przemocy i cyberprzemocy,
- ❖ udział uczniów z rodziny dysfunkcyjnej w kuratorskich koloniach dla dzieci bez zabezpieczenia socjalnego,
- ❖ udział pedagoga szkolnego w szkoleniach „Superwizja”, „Przeciwdziałanie przemocy” w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego,

- ❖ systematyczna współpraca z Miejskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie,
- ❖ systematyczna współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- ❖ systematyczna współpraca z kuratorem zawodowym oraz kuratorami społecznymi,
- ❖ współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej (w razie potrzeb).

Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Korczaka w Wieruszowie

- ❖ Organizacja szkoleniowej rady pedagogicznej na temat modyfikacji programu z uwzględnieniem zmian w prawie oświatowym, wytycznych Kuratorium Oświaty, Ministra Edukacji Narodowej oraz wyników diagnozy sytuacji opiekuńczo – wychowawczej szkoły ze szczególnym zwróceniem uwagi na problem przemocy wśród uczniów prowadzonej przez pedagoga szkolnego.
- ❖ Udzielanie konsultacji nauczycielom, wychowawcom klas i rodzicom w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze.
- ❖ Przeprowadzono 95 rozmów z rodzicami, uczniów wymagających szczególnej opieki i pomocy wychowawczej ze względu na niewłaściwe zachowania w szkole.
- ❖ Realizacja programu profilaktycznego „Żyj z pasją”, który adresowany jest do uczniów wymagających pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
- ❖ Współpraca z instytucjami: Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Miejski Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieruszowie, kuratorem zawodowym Sądu Rejonowego w Wieluniu i organizacjami społecznymi – SI „KOS”, Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Wierusz”, Punktem Interwencji Kryzysowej - w zakresie podjęcia wspólnych działań profilaktycznych.
- ❖ Przeprowadzenie 18 godzin wychowawczych w klasach IV – VIII na tematy związane z profilaktyką przemocy i następnie omówione z wychowawcami danych klas.
- ❖ Przeprowadzenie 19 interwencji wobec uczniów stosujących przemoc w szkole wobec rówieśników
- ❖ Uczestnictwo w spotkaniach Grupy Wsparcia dla pedagogów szkolnych /raz w miesiącu/ podczas których wymieniano się doświadczeniami różnych szkół m.in. w zakresie profilaktyki przemocy wśród dzieci i młodzieży.
- ❖ Uczestnictwo w spotkaniach i szkoleniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych.

- ❖ Uczniowie z rodzin, gdzie występuje problem uzależnienia i przemocy objęci są zajęciami socjoterapeutycznymi na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie,
- ❖ Na bieżąco współpracowano z dzielnicowymi z KPP w Wieruszowie w zakresie profilaktyki przemocy i rozwiązywania problemów wychowawczych.

Miejsko Ośrodek Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Wspóluzależnienia w Wieruszowie.

- ❖ Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie adresowane do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Działania prowadzone w formie indywidualnych sesji terapeutycznych ukierunkowane były na niwelowanie psychologicznych skutków doświadczanej przemocy oraz wzmocnieniu świadomości praw osobistych i zdobyciu umiejętności niezbędnych do korzystania z nich. Prowadzone były również konsultacje/ porady mające na celu motywację do korzystania z instytucjonalnych form pomocy oraz wsparcia psychologicznego. W roku 2018 przeprowadzono 41 indywidualnych sesji terapeutycznych oraz 59 porad/ konsultacji specjalistów dla osób doświadczających przemocy.

- ❖ Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie adresowane jest również do sprawców przemocy. Działania prowadzone w formie indywidualnych sesji terapeutycznych ukierunkowane były na wzbudzanie świadomości u sprawców dot. własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, zrozumienie psychologicznych aspektów dotyczących przemocy oraz nabyciu umiejętności zapobiegania wybuchom złości i agresji. Porady/konsultacje miały na celu uświadomienie sprawcy czym jest przemoc, uznanie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy oraz motywację do skorzystania z terapii.

- ❖ Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”.

Pracownik Ośrodka czynnie uczestniczył w 20 spotkaniach grup roboczych powołanych przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- ❖ Upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Realizując zadania statutowe Ośrodek prowadził profilaktykę uzależnień we wszystkich szkołach Gminy Wieruszów. Jednym z elementów treści jakie były przekazywane w profilaktyce był problem przemocy w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie na bieżąco współpracuje na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego, szkołami, sądami, kuratorami. W 2018 r w ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Profilaktyki, Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie dwoje dzieci z rodzin zastępczych z Gminy Wieruszów uczestniczyło w warsztatach psychologicznych dla dzieci i młodzieży pt. „Ja też potrafię” organizowanych przez ww. Ośrodek. PCPR w Wieruszowie w ramach realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie corocznie przekazuje Ośrodkom Pomocy Społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego, Komendzie Powiatowej Policji w Wieruszowie, Prokuraturze Rejonowej w Wieluniu, Sądowi Rejonowemu w Wieluniu zaktualizowane dane dotyczące działającego przy PCPR - Punkcie Interwencji Kryzysowej. Na stronie internetowej PCPR na bieżąco są aktualizowane przekazane przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi informacje dotyczące danych teleadresowych podmiotów z terenu woj. Łódzkiego realizujących programy korekcyjno-edukacyjne, psychologiczno-terapeutyczne, usługi dla rodzin i osób dotkniętych przemocą w rodzinie, specjalistyczne poradnictwo oraz udzielających tymczasowego schronienia . PCPR w Wieruszowie corocznie informuje Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego, Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie, Prokuraturę Rejonową w Wieluniu, Sąd Rejonowy w Wieluniu o możliwości bieżącego zgłaszania do PCPR osób chętnych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej. Wśród Ośrodków Pomocy Społecznej diagnozuje potrzeby w zakresie osób chętnych do udziału w ww. programach celem pozyskania środków na ich realizację. Ponadto powiat wieruszowski w ramach zlecenia zadania publicznego Caritas Diecezji Kaliskiej w Kaliszu zabezpiecza m.in. 5 miejsc noclegowych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w kryzysie. Z pomocy ww. Ośrodka mogą korzystać również osoby dotknięte przemocą w rodzinie.